

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

I. Cauzele care au condiționat elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat, urmare a adoptării la 21 decembrie 2017 de către Parlament a Legii nr. 300 cu privire la sistemul administrației penitenciare, care va intra în vigoare începând cu data de 16 mai 2018.

Scopul proiectului constituie amendarea unui șir de acte legislative care conțin denumirea „*Departamentul instituțiilor penitenciare*” instituție care prin Legea nr. 300/2017, cu privire la sistemul administrației penitenciare, se reorganizează în Administrația Națională a Penitenciarelor, începând cu data de 16 mai 2018.

Astfel, în scopul asigurării continuității activității instituției respective, este necesară operarea modificărilor în toate actele legislative în care figurează denumirea de „*Departamentul instituțiilor penitenciare*”.

De asemenea, urmează a fi înlocuită expresia „colaboratori ai sistemului penitenciar” cu sintagma „funcționari publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare”.

Tot prin Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, au fost operate modificări în ce privește tipurile instituțiilor penitenciare care asigură executarea pedepselor de către persoanele condamnate la închisoare sau la detențiune pe viață, asigură detenția provizorie a persoanelor față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv sau sancțiunea arestului contravențional, astfel urmează a fi operate modificări corespunzătoare în alte acte legislative care conțin aceste noțiuni, în scopul armonizării legislației în ce privește utilizarea acestora.

La fel, având drept scop imperativul reorganizarea actualului sistem de executare a pedepselor penale privative de libertate, este absolut necesar consolidarea instituțională a entităților sistemului administrației penitenciare prin crearea unui climat competitiv al resursei umane implicate în procesul de realizare a scopului pedepsei penale. În acest context, se propune introducerea unor șir de amendamente care au drept scop eficientizarea procesului de evoluție în cariera penitenciară și crearea unor oportunități motivaționale pentru a recruta și a menține personal calificat și competent.

II. Amendamentele operate de proiectul de lege

Amendamentele propuse se referă la următoarele acte legislative în care urmează a fi operate modificări:

- Codul de executare nr. 443 din 24 decembrie 2004;
- Codul penal nr. 985 din 18 aprilie 2002;
- Codul de procedură penală nr. 122 din 14 martie 2003;
- Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154 din 28 martie 2003;
- Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. 288 din 16 decembrie 2016;
- Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131 din 7 iunie 2007;
- Legea privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18 decembrie 2008;
- Legea privind activitatea specială de investigații nr. 59 din 29 martie 2012;
- Legea privind prevenirea și combaterea criminalității organizate nr. 50 din 22 martie 2012;
- Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993;
- Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr. 355 din 23 decembrie 2005;
- Legea cu privire la prevenirea și combaterea terorismului nr. 120 din 21 septembrie 2017;
- Legea cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație nr. 121 din 3 mai 2001;
- Legea privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc nr. 218 din 19 noiembrie 2012;
- Legea cu privire la veterani nr. 190 din 8 mai 2003.

Totodată, având în vedere substituirea denumirii instituțiilor penitenciare care asigură executarea pedepselor de către persoanele condamnate la închisoare sau la detențiune pe viață, asigură detenția provizorie a persoanelor față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv sau sancțiunea arestului contravențional,

este necesar de a opera modificări în Codul penal și Codul de executare pentru a substitui noțiunea de „penitenciar pentru minori” cu „centrul de detenție pentru minori și tineri”.

Pe lângă modificările redacționale, se propune modificarea Codului de executare prin excluderea celei de-a doua propoziții din alin. (2¹) al art. 283, alineat care face trimitere și în același timp intră în contradicție cu alin. (1) al art. 15¹ din Legea nr. 297/1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție.

Astfel, prin existența unor norme contrare care reglementează aceeași relație socială s-a creat paralelism legislativ, care generează incertitudine și insecuritate juridică, precum și face imposibilă plata indemnizației la eliberările ulterioare din detenție a persoanelor, în condiție în care aceștia trebuie să beneficieze de o asistență din partea statului la orice eliberare pentru a facilita incluziunea lor socială. Cu atât mai mult, anual se planifică și alocă resurse financiare din bugetul de stat pentru aceste scopuri.

La acest capitol, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative (HCC nr.2 din 30.01.2018, §45).

În Codul de procedură penală se propune modificarea art. 273 alin. (1) lit. f) (ce vizează organele de constatare a infracțiunilor) prin substituirea cuvintelor „șefii instituțiilor penitenciare” cu cuvintele „sistemul administrației penitenciare”, dat fiind faptul că este irealizabilă constatarea infracțiunilor în locurile de detenție doar de către șeful instituției penitenciare, condiție în care ultimul trebuie să fie prezent la serviciu 24/7 (ore/zile).

La anexa nr. 7 din Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr. 355/2005, se propune operarea modificărilor atât redacționale, cât și de ordin funcțional prin consolidarea poziției de „specialist principal” și restabilirea echității în ce privește gradul de remunerare a funcției respective în comparație cu celelalte autorități prevăzute în anexa nr. 7. În acest fel, gradul de remunerației a funcției de „specialist principal” va fi uniform pentru toate autoritățile enumerate în anexa nr. 7.

De asemenea, se propune introducerea poziției de „specialist superior” pentru a asigura ca mecanismul motivațional de evoluție în carieră să fie unul eficient și diversificat. Așa fiind, funcționarul public cu statut special din cadrul Administrației va avea oportunități suplimentare de a evolua în cariera sa profesională în cadrul sistemului administrației penitenciare, prin parcurgerea unui nou nivel de salarizare, similar cu celelalte autorități prevăzute în anexa nr. 7.

La fel, se propune echivalarea poziției de „șef de serviciu” și „șef de secție” pentru a nu crea confuzii și diferențe nejustificate între aceste două funcții de conducere care au aceleași atribuții, competențe și responsabilități manageriale.

În anexa nr. 9 din Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr. 355/2005, se modifică denumirile gradelor speciale ale funcționarilor publici din cadrul sistemului administrației penitenciare, conform prevederilor art. 97 alin. (1) din Legea nr.300/2017. De asemenea, sunt operate modificări la tabelul din anexa nr. 7 în corespundere cu noua structură organizatorică planificată pentru Administrația Națională a Penitenciarelor.

III. Fundamentarea economică-financiară

Implementarea prezentului proiect de lege nu impune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat, cheltuielile de personal urmare a modificărilor propuse vor fi acoperite în limita alocațiilor bugetare anuale, nefiind necesare alocații suplimentare în acest scop.

IV. Respectarea transparenței decizionale

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii Guvernului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.